

(1066) “ प्रच्छ ज्ञीप्सायाम् ” (VI-तुदादि:-1413. सक. अनि. पर.)

किरादिः ।

¹प्रच्छकः-च्छिका, प्रच्छकः-च्छिका, ²पिपृच्छिषकः-षिका, ³परीपृच्छकः-च्छिका ;
⁴प्रष्टा-प्रष्टी, प्रच्छयिता-त्री, पिपृच्छिषिता-त्री, परीपृच्छिता-त्री ;
⁵पृच्छन्-न्ती-ती, प्रच्छयन्-न्ती, पिपृच्छिषन्-न्ती ; —
⁶प्रक्षयन्-न्ती-ती, प्रच्छयिष्यन्, पिपृच्छिषिष्यन्-न्ती-ती ; —
⁷सम्पृच्छमानः, ⁸आपृच्छमानः, ^A प्रच्छयमानः, ⁹आपिपृच्छिषमाणः,
संपिपृच्छिषमाणः, परीपृच्छयमानः ;
सम्प्रक्षयमाणः-आप्रक्षयमाणः, प्रच्छयिष्यमाणः, आपिपृच्छिषिष्यमाणः-
सम्पिपृच्छिषिष्यमाणः, परीपृच्छिष्यमाणः ;

1. ‘ प्रच्छ ’ इत्येव धातुः । तत्र, ‘ छे च ’ (6-1-73) इति ह्रस्वस्य तुकि, तस्य रचुत्वेन चकारः सर्वत्र ज्ञेयः ।
2. सन्नन्तात् ष्वुलि, ‘ किरश्च पञ्चभ्यः ’ (7-2-75) इतीडागमे, ‘ रुदविदमुषग्रहि-स्वपिप्रच्छः संश्च ’ (1-2-8) इति सनः कित्त्वे, ‘ ग्रहिय्यावयिव्यधिवष्टि-विचतिवृश्चतिपृच्छतिभृज्जतीनां ङिति च ’ (6-1-16) इति सम्प्रसारणे षत्वे च रूपम् । एवं सन्नन्ते सर्वत्र ज्ञेयम् ।
3. यङन्ते सर्वत्र यङ्निमित्तकं सम्प्रसारणं भवति । पश्चात्, ‘ रीगृत्वत इति वक्तव्यम् ’ (वा. 7-4-90) इति रीक् अभ्यासस्य ।
4. तृचि, ‘ व्रश्चभ्रस्जसृजमृजयजराजभ्राजच्छशां षः ’ (8-2-36) इति षत्वे, ‘ ष्टुना ष्टुः ’ (8-4-41) इति ष्टुत्वे च रूपम् । एवं तव्यदादिष्वपि ज्ञेयम् ।
5. शतरि, ‘ तुदादिभ्यः— ’ (3-1-77) इति विकरणप्रत्ययः शः । तस्य सार्ध-धातुकत्वेन द्विद्धावात् सम्प्रसारणे रूपमेवम् । एवं शानजन्तेऽपि प्रक्रिया ज्ञेया ।
6. स्यप्रत्यये, ‘ व्रश्च— ’ (8-2-36) इत्यादिना षत्वे, ‘ षडोः कः सि ’ (8-2-41) इति षकारस्य ककारे, षत्वे च रूपमेवम् ।
7. ‘ विदिप्रच्छिष्वरतीनामुपसंख्यानम् ’ (वा. 1-3-29) इति चार्तिकेन सम्पूर्वकादस्मा-दात्मनेपदं, शानच् भवति ।
8. ‘ आङि उप्रच्छयोरुपसंख्यानम् ’ (वा. 1-3-21) इति आङ्पूर्वकादस्मान्छानच् ।
9. ‘ पूर्ववत् सनः ’ (1-3-62) इति संपूर्वकात्, आङ्पूर्वकाच्च सन्नन्तेऽपि शानच् ।
- A. ‘ कृतगुक्तरहारच्छेदमालिङ्गय पत्यौ परिशिथिलितगात्रे गन्तुमापृच्छप्राने । ’ शि. व. 11-38.